

Befektetés a jövőbe

Botos József-Botos Katalin

2018 jún. 20.

Migránsok helyett magyar munkavállalók!

- A helyes kormányálláspont problémája, hogy a gyermeknevelés roppant időigényes. De felkészülni a jövőre csak úgy lehet, ha hosszú távú intézkedéseket hozunk.
- Komplet gazdaság- és társadalompolitika kell ennek szolgálatában. **Már most** maximálisan támogatni kell a gyermekvállalást és a gyermekes családokat, és **hosszú távra** pozitívan ható nyugdíjrendszer érdemes bevezetni.

Szemléletváltás a nyugdíjügyben

- Három közelítési mód:
- A nyugdíj: **állampolgári juttatás**. Az állam (költségvetés) gondoskodik róla
- A nyugdíj: az egyén elő-takarékosságon alapuló, **biztosítási jellegű** időskori jövedelme.
- A nyugdíj: a jövőbe eszközölt **befektetések hozadéka**. A befektetés két formában történhet: járulékfizetéssel és gyermekneveléssel.

A felosztó - kirovó (magyar) rendszer

- A magyar rendszer is elő-takarékosság jellegű, abban az értelemben, hogy biztosítotti jogviszonyt a munkaviszony(nak számító évek), és a járulék fizetése teremti.
- Ennek még direkter biztositási formája : a tényleges biztositási nyugdíjalapba történő befizetések rendszere, ami a kötelező nyugdíjpénztári tagság volt.

Állampolgári jog?

- Az állampolgári juttatásként kezelt nyugdíj a szocializmusban természetesnek vette, hogy mindenki dolgozik. Ennyiben a munkához kötődött. A mai kapitalizmusban az általános időskori ellátás gondolata nem kötődik a munkához, az alapjövedelem biztosítása konstrukciókban köszön vissza.

Biztosítási termék?

- A TB nyugdíj nem biztosítási termék, piaci értelemben, de mivel szorosan kötődik a befizetésekhez, elvárások támasztását teszi lehetővé. A magyar jog változása (szoc. ho.) ezt lazította. Mindenképpen az egyén a magáénak érzett pénzek befizetésével kapcsolódik a rendszerhez, s bér-arányos járadékot kap. De *hogy mennyit*, azt a törvény külön határozza meg. (Helyettesítési ráta.)

Befektetés a jövőbe

- A gyermekek felnevelésével mintegy *második nyugdíj-járulékot fizetünk*. A nyugdíjunk tehát tekinthető a humántőkébe való befektetés hozamának is. (Demény Pál, Gál Iván Róbert, Banyár József, Mészáros József, Szegő Szilvia.)
- A gyermektámogatás nagy része nem látható, az időseké 90%-ban nyilvános. A nyugdíjnál csak az utóbbi számít...

A generációk közötti szerződés

- A három kenyér legendája... Az aktívak által termelt jövedelem a maguk eltartására, a gyermekeik és az időskorúak eltartására kell, hogy elég legyen.
- Wilfried Schreiber és a **Generationsvertrag**. A Schreiber-modell: *három generációs szerződés*. Jügedrente-t is fizetni kellett volna, a nem házasoknak kétszeres, a házasoknak, akik gyermekteleneknek, másfélszeres arányban.
- Végül is csak a *két generáció szerződése* jött létre...Vagyis, az aktívak befizetése a nyugdíjak forrása

Gyermekesek és gyermektelenek

- Schreiber gondolatához visszatérni, de fordított előjellel: Nem büntetni a gyermektelent, hanem **jutalmazni** a gyermekeseket.
- Kommunikálni, hogy a jelen rendszer igazságtalan a gyermeket vállalókkal - a gyermekteleneknek azonban módja lehet nyugdíjcélú megtakarításra

Tanított gyermekek!

- A gyermekekre történő ráfordítás figyelembevételéhez fontos, meddig taníttatják a szülők
- **Tudás alapú társadalomban** jövedelem termelésére a tanult gyerek lesz képes.
- Ezért a szakma szerzésig, mint minimumig elvárható a taníttatás- ez lehetne a nyugdíj kiegészítés alapja.

Gyermektelenek szempontjai

- Sérelmesnek érezhetik - indokolatlanul. A gyermekekre nem fordított összeget saját nyugdíj- célra félre tehetik. Bármennyire is alacsonyak a fizetések, ha van gyerek, arra költeni kell. Ez mindenképpen megtakarítható.
- Ennek feltétele egy biztonságos és kedvező nyugdíj-takarékossági forma, célszerűen a nyugdíjpénztárak.

Cél a gyerekvállalás, de a társadalmi elfogadtatás is fontos...

- A társadalmi elfogadhatóság érdekében legalább olyan súllyal kell bemutatni a társadalomnak, hogy **van** a gyermektelenek számára is megoldás, mint a gyerekvállalás pozitívumait... Nem azért, mert ezt priorizáljuk, de látván a gyermektelenek nagy arányát, akik jó része **nem szándékoltan** gyermektelen. Ez a szempont is fontos tehát társadalmilag.

Állami intézkedések az elfogadtatás érdekében

- Éppen ezért célszerű az államnak a nyugdíjpénztári formát támogatnia, célszerűen úgy, hogy a vállalatokat is ösztönzi (pl a cafeteriánál) a nyugdíjcélra való hozzájárulásra
- Érdeemes jelképes összeggel már a most nyugdíjasoknál is kifejezésre juttatni , hogy a gyermek: nyugdíj-fedezet..

Mi van a kivándorlókkal?

- Jogos kérdés. Ennek rendezéséhez nemzetközi megállapodás kellene, hiszen ma a külföldön szerzett nyugdíj egyénileg megoldás, nemzetgazdaságilag azonban hiányzik a nagy rendszerekből- most, itthon. Az alapelveken azonban nem kellene változtatni: a gyermeket felnevelő szülő mindenképpen megérdemli a nyugdíj-többletet.